

Zeug houdt niet van vroeg spenen

Spenen voor de 21 dagen is gunstig voor de worpindex. Het is alleen ongunstig voor de biggen en vaak ook voor de zeug.

Het is wettelijk niet toegestaan om biggen vroeger dan op drie weken leeftijd te spenen. Op veel bedrijven, zeker als met een 4- of 5-wekensysteem wordt gewerkt, is de speenleeftijd rond de drie weken en voor individuele tomen betekent dat soms dat ze zelfs al eerder gespeend worden. Dat heeft weliswaar een gunstig effect op de worpindex maar het heeft ook gevolgen voor de biggen die dan extra kwetsbaar zijn (zie GD Varken van juni 2010) én voor de zeug.

Baarmoeder nog niet hersteld

Zeugen, waarvan de biggen rond de drie weken gespeend worden, zijn nog niet op de top van de melkproductie. Het conditieverlies van deze zeugen zal dan ook wat geringer zijn dan wanneer het spenen later plaatsvindt. Maar conditie is niet het enige wat telt. Ook de baarmoeder van de zeug moet zich herstellen van de voorgaande dracht en dat kost drie weken en soms meer tijd. Zeker na een grote toom of als het werpen niet al te vlot is verlopen.

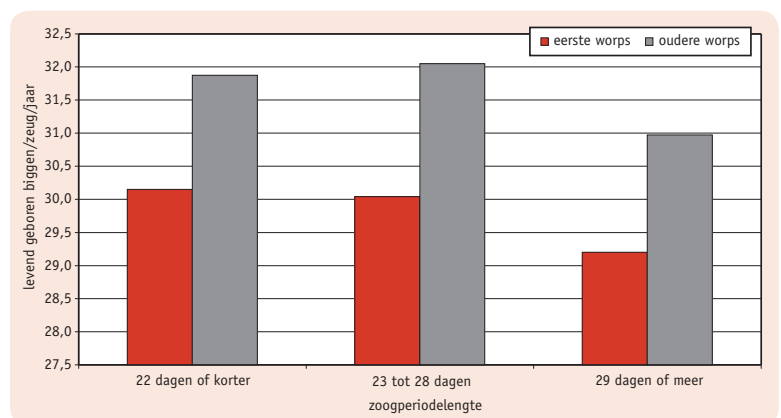
Optimale lengte zoogperiode?

Vaak zien we dan ook dat vroeg gespeende zeugen vervolgens minder vlot berig en drachtig worden en iets kleinere tomen krijgen. Per saldo wordt dan het gunstige effect op de worpindex vaak teniet gedaan. Een kleine inventarisatie op recent door de GD bezochte bedrijven laat zien dat gemiddeld de productiviteit van zeugen die vóór dag 23 zijn gespeend vrijwel hetzelfde is als bij zeugen gespeend tussen 23 en 29 dagen. Nog later spenen heeft duidelijk een negatief effect (zie grafiek). Niet alleen door een slechtere worpindex, maar ook door meer conditieverlies van de zeug.

Interessant is overigens dat op (biologische) bedrijven die pas op 6 of 7 weken spenen, de resultaten in de volgende cyclus vaak buitengewoon goed zijn. Doordat de biggen al veel voedsel opnemen en minder bij de zeug drinken, komt de zeug in een positieve energiebalans. De veel ongunstiger worpindex kan daardoor soms zelfs geheel gecompenseerd worden, zodat het aantal biggen per zeug per jaar per saldo goed blijft.

Verskil per bedrijf

Door de technische cijfers van het bedrijf nauwkeurig te bekijken kan men nagaan welke zoogperodelengte op het bedrijf per saldo resulteert in de meeste biggen per zeug per jaar. Houd daarbij behalve met de worpindex dus vooral ook rekening met extra verliesdagen door tragere berigheid en door terugkomers. Maar let vooral op de toomgrootte in de volgende cyclus. Want dat telt het hardste door! Het is verstandig om hierbij onderscheid te maken tussen eerste worps en oudere zeugen. Op veel bedrijven blijkt dan dat een speenleeftijd van ongeveer 26 dagen het meest profijtelijk is. Spenen vóór 21 dagen is niet alleen illegaal maar het pakt ook nog eens vaak ongunstig uit voor de biggen én voor de zeugen.

Figuur: effect zoogperodelengte op de volgende cyclus (gegevens van 42 bedrijven)